

ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ СУТНОСТІ ТА ПОРЯДКУ ВИЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Н.В.Прохар, Полтавський університет споживчої кооперації України, аспірант

Фінансовий результат є однією з найважливіших та найскладніших загальноекономічних категорій, що характеризує позитивний чи негативний результат господарювання та ефективність (неефективність) виробництва, визначає фінансову сталість і платоспроможність, рентабельність підприємства, а також є головним джерелом фінансування приросту оборотних активів, оновлення та розширення виробництва, соціального розвитку підприємства, наповнення доходної частини бюджетів різних рівнів.

Світова історія розвитку бухгалтерського обліку свідчить, що представники бухгалтерської економічної думки впродовж століть ґрунтовно підходили до визначення сутності та методики визначення фінансових результатів з метою найбільш повного, об'єктивного та неупередженого відображення такої інформації у звітності. До того ж, змістове навантаження категорій “прибуток” та “збиток” за своїм початковим змістом відрізняється від значення, яке сьогодні в них вкладають.

Значний вклад у розвиток сутності та порядку визначення фінансових результатів внесли представники **французької** школи обліку: Б.Ф.Баррем (запис випадкових прибутків та збитків до рахунку капіталу), Ж.Г.Курсель-Сенель (децентралізація обліку результатів за філіями), Л.Сей (визначення справжнього прибутку тільки при ліквідації), Е.П.Леоте, А.Гільбо (розрахунок результатів діяльності через різницю доходів та собівартості), Л.Батардон (розрахунок фінансових результатів з врахуванням постійних і змінних витрат), П.Гарньє (розрахунок фінансових результатів через різницю активів і зобов'язань), Ж.Б.Дюмарше (виділення активного і пасивного залишків за рахунком фінансових результатів), Г.Брюндлер (вплив цін на результат), **італійської**: В.Котрулі (визначення результатів щорічно), Е.Пізані (визначення фінансового результату як різниці активу та пасиву, доходу і витрат), Д.Дзаппа (умовність прибутку через сумнівність витрат), **німецької**: Г.Рем (визначення

результатів з врахуванням загальних витрат), І.Коверо (розрахунок ціни продажу як суми прибутку, собівартості та ціни придбання), Е. Косіоль (розподіл результатів між звітними періодами), В.Рігер (умовність прибутків і збитків через методологію облікових прийомів), Е.Шмаленбах (виділення матеріальних результатів та грошових), Ф.Ю.А.Шмідт (визначення результату діяльності через приріст (зменшення) обсягу майнового комплексу), **англо-американської**: Ч.Гаррісон (розрахунок результатів через нормування витрат), П.Френсіс (вплив оцінки за собівартістю на результат), Л.Р.Діксі (визначення безгрошового (потенційного) прибутку (збитку)), Д.Каннінг (ймовірність отримання прибутку), **російської**: Р.Я.Вейцман (включення до результатів діяльності накопичень і доходів майбутніх періодів), Ф.В.Єзерський (визначення результатів на будь-який момент часу), А.М.Вольф (введення рахунку “Реалізація”), Л.І.Гомберг (розрахунок результатів методом наступної калькуляції), Н.Р.Вейцман (розробка схеми рахунку “Прибутки і збитки”), А.Ш.Маргуліс (розрахунок фінансових результатів через нормування) [1].

Враховуючи викладене, узагальнимо погляди щодо визначення прибутку різними школами бухгалтерського обліку (рис.1):

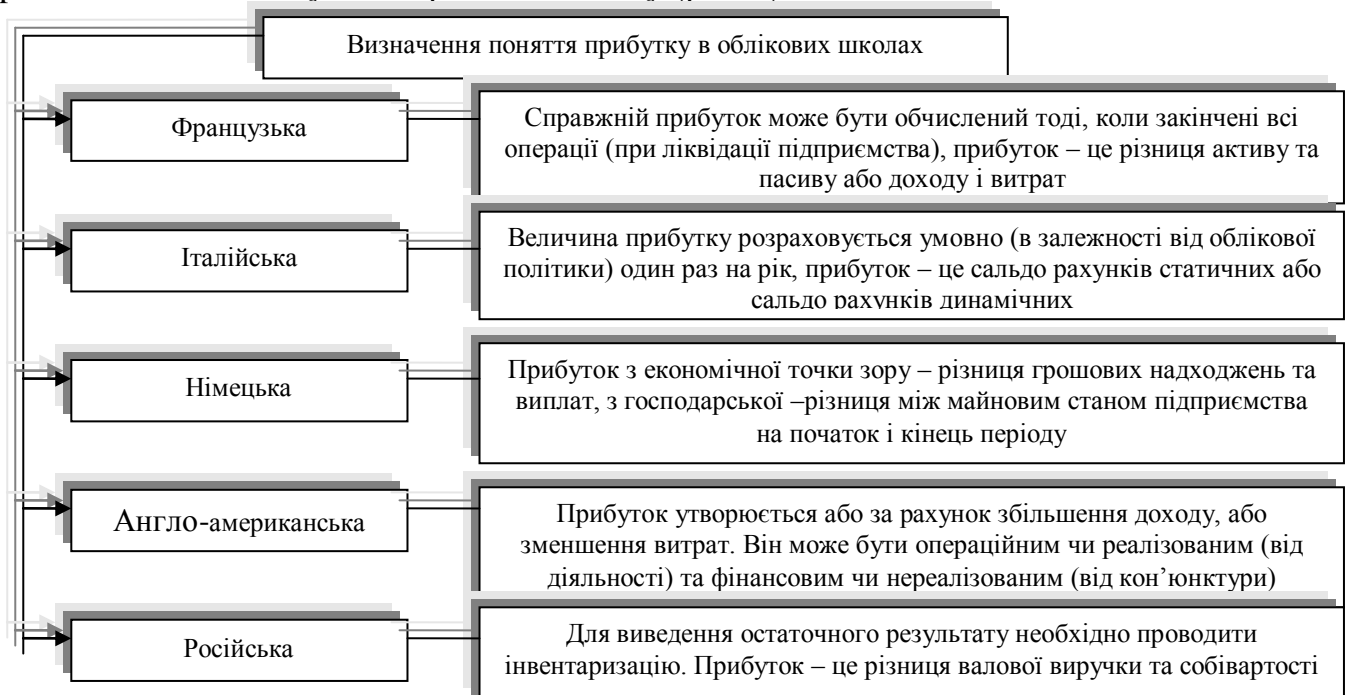

Рис.1. Підходи до визначення прибутку різними школами бухгалтерського обліку

Ретроспективний аналіз дозволяє виділити дві методики визначення фінансових результатів: динамічну, яка сьогодні поширена в Україні та є різницею доходів і витрат звітного періоду, що відображені у Звіті про фінансові результати та статичну, що поширена в зарубіжних країнах і становить приріст власного капіталу на кінець звітного періоду, який відображений у балансі підприємства. Вказані методики дозволять найбільш ефективно управляти формуванням фінансових результатів та їх використанням, більш повно задовольнити різноманітні потреби користувачів внутрішньої і зовнішньої звітності.

Список використаної літератури

1. Бутинець Ф.Ф. Історія розвитку бухгалтерського обліку: В 2-х частинах. Ч.ІІ: Навчальний посібник.-Житомир: ПП «Рута», 2001.-512с.